

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

27. oktoober 2016*

Eelotsusetaotlus — Teatavate kavade ja programmide keskkonnamõju hindamine —
Direktiiv 2001/42/EÜ — Artikli 2 punkt a ja artikli 3 lõike 2 punkt a — Mõiste „kavad ja
programmid“ — Regulaatiivse otsusega kehtestatud tuulegeneraatorite paigaldamise tingimused —
Sätted, mis käsitlevad eeskätt ohutus-, kontrolli-, taastamis- ja garantiimeetmeid ning piirkondade
kasutust silmas pidades määratletud helitugevuse määrasid

Kohtuasjas C-290/15,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Conseil d'État (Belgia kõrgeim halduskohus) 2. juuni 2015. aasta
otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 15. juunil 2015, menetluses

Patrice D'Oultremont jt

versus

Région wallonne,

menetluses osales:

Fédération de l'énergie d'origine renouvelable et alternative ASBL (EDORA),

EUROOPA KOHUS (teine koda)

koosseisus: koja president M. Ilešič, kohtunikud A. Prechal, A. Rosas, C. Toader (ettekandja) ja
E. Jarašiūnas,

kohtujurist: J. Kokott,

kohtusekretär: ametnik V. Tourrès,

arvestades kirjalikus menetluses ja 7. aprilli 2016. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- P. D'Oultremont jt, esindaja: advokaat J. Sambon,
- Fédération de l'énergie d'origine renouvelable et alternative ASBL (EDORA), esindajad: advokaadid
J. Sohier, S. Rodrigues, L. Levi, A. Blot ja M. Chomé,
- Belgia valitsus, esindajad: J. Van Holm, M. Jacobs ja S. Vanrie, keda abistas advokaat P. Moërynck,

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

- Prantsusmaa valitsus, esindajad: D. Colas ja J. Traband,
- Madalmaade valitsus, esindajad: M. K. Bulterman, B. Koopman ja J. Langer,
- Euroopa Komisjon, esindajad: O. Beynet ja C. Hermes,

olles 14. juuli 2016. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,
on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb küsimust, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. juuni 2001. aasta direktiivi 2001/42/EÜ teatavate kavade ja programmide keskkonnamõju hindamise kohta (EÜT 2001, L 197, lk 30; ELT eriväljaanne 15/06, lk 157) artikli 2 punkti a ja artikli 3 lõike 2 punkti a.
- 2 Eelotsusetaotlus esitati P. D'Oultremont jt ning Région wallonne'i (Vallooni piirkond, Belgia) vahelise kohtuvaidluse raames, mille ese on küsimus, kas on kehtiv Vallooni piirkonna valitsuse 13. veebruari 2014. aasta otsus, millega nähakse ette vähemalt 0,5 MW koguvõimsusega tuuleparkide valdkondlikud tingimused, millega muudetakse Vallooni piirkonna valitsuse 4. juuli 2002. aasta otsust (millega kehtestatakse keskkonnaluba käsitleva 11. märtsi 1999. aasta dekreei kohane menetlus ja selle erinevad rakendusmeetmed) ning muudetakse Vallooni piirkonna valitsuse 4. juuli 2002. aasta otsust (millega kehtestatakse selliste projektide nimekiri, mille puhul tuleb mõju hinnata, ning klassifitseeritud käitiste ja tegevuste nimekiri) (arrêté portant conditions sectorielles relatives aux parcs d'éoliennes d'une puissance totale supérieure ou égale à 0,5 MW, modifiant l'arrêté du Gouvernement wallon du 4 juillet 2002 relatif à la procédure et à diverses mesures d'exécution du décret du 11 mars 1999 relatif au permis d'environnement et modifiant l'arrêté du Gouvernement wallon du 4 juillet 2002 arrêtant la liste des projets soumis à étude d'incidences et des installations et activités classées; *Moniteur belge*, 7.3.2014, lk 20263, edaspidi „13. veebruari 2014. aasta otsus“).

Õiguslik raamistik

Rahvusvaheline õigus

Piiriülese keskkonnamõju hindamise konventsioon

- 3 Espoo (Soome) 26. veebruaril 1991 allkirjastatud Piiriülese keskkonnamõju hindamise konventsioon (edaspidi „Espoo konventsioon“) kiideti Euroopa Ühenduse nimel heaks 24. juunil 1997 ning see jõustus sama aasta 10. septembril.
- 4 Espoo konventsiooni artikli 2 lõikes 7 on sätestatud:

„Vastavalt käesolevale konventsioonile peab keskkonnamõju hindamine toimuma vähemalt kavandatava tegevuse projektjärgus. Pooled püüavad vastavas ulatuses rakendada keskkonnamõju hindamise põhimõtteid poliitikate, planeeringute ja programmide koostamisel.“

Espoo konventsiooni keskkonnamõju strateegilise hindamise protokoll

- 5 Espoo konventsiooni keskkonnamõju strateegilise hindamise protokollile (edaspidi „Kiievi protokoll“) kirjutas 21. mail 2003 Euroopa Ühenduse nimel Kiievis (Ukraina) alla komisjon. See konventsioon kiideti heaks nõukogu 20. oktoobri 2008. aasta otsusega 2008/871/EÜ (ELT 2008, L 308, lk 33).

6 Kiievi protokollis artikli 13 lõikes 1 on sätestatud:

„Iga osaline püüab tagada, et keskkonna-, sealhulgas tervisekaalutlusi võetakse asjakohases ulatuses arvesse ja kaasatakse poliitika ning õigusaktide eelnõude ettevalmistamisse, kui neil on tõenäoliselt oluline mõju keskkonnale, sealhulgas tervisele.“

Århusi konventsioon

7 Euroopa Ühenduse nimel nõukogu 17. veebruari 2005. aasta otsusega 2005/370/EÜ (ELT 2005, L 124, lk 1) heaks kiidetud keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsioon (edaspidi „Århusi konventsioon“) käsitleb samuti keskkonnamõju hindamist.

8 Selle konventsiooni artiklis 6 on sätestatud eeskirjad, mis puudutavad üldsuse osalemist tegevusteks loa andmisel. Konventsiooni artiklid 7 ja 8 käsitlevad vastavalt üldsuse osalemist seoses kavade, programmide ja poliitikaga ning seoses määruste ja muude üldkohustuslike eeskirjadega.

Liidu õigus

9 Direktiivi 2001/42 põhjenduses 4 on märgitud:

„Keskkonnamõju hindamine on tähtis vahend keskkonnakaalutluste integreerimisel teatavate kavade ja programmide koostamisse ja vastuvõtmisse, mis tõenäoliselt mõjutavad oluliselt keskkonda liikmesriikides, sest see tagab kavade ja programmide rakendamisega kaasneva mõju arvessevõtmise nende koostamise ajal ja enne vastuvõtmist.“

10 Direktiivi 2001/42 artikkel 1 „Eesmärgid“ näeb ette järgmist:

„Käesoleva direktiivi eesmärk on tagada keskkonnakaitse kõrge tase ja aidata kaasa keskkonnakaalutluste integreerimisele kavade ja programmide koostamisse ja vastuvõtmisse, eesmärgiga edendada säästvat arengut, tagades vastavalt käesolevale direktiivile teatavate tõenäoliselt olulise keskkonnamõjuga kavade ja programmide keskkonnamõju hindamise.“

11 Direktiivi 2001/42 artikkel 2 on sõnastatud järgmiselt:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) *kavad ja programmid* – kavad ja programmid, kaasa arvatud need, mida kaasrahastab Euroopa [Liit], ja nende mis tahes muudatused:

— mille koostab ja/või võtab vastu riigi, piirkondliku või kohaliku tasandi asutus või mille koostab asutus vastuvõtmiseks parlamendi või valitsuse õigusloomemenetluse kaudu, ja

— mida nõutakse siseriiklike õigusnormidega;

b) *keskkonnamõju hindamine* – keskkonnuaruande koostamine, konsultatsioonide pidamine, otsuste tegemisel keskkonnuaruande ja konsultatsioonide tulemustega arvestamine ning otsusest teavitamine vastavalt artiklitele 4–9;

[...]“

12 Sama direktiivi artiklis 3 „Reguleerimisala“ on sätestatud:

„1. Vastavalt artiklitele 4–9 korraldatakse lõigetes 2–4 osutatud tõenäoliselt olulise keskkonnamõjuga kavade ja programmide keskkonnamõju hindamine.

2. Kui lõikest 3 ei tulene teisiti, hinnatakse kõigi nende kavade ja programmide keskkonnamõju,

a) mis on koostatud põllumajanduse, metsanduse, kalanduse, energeetika, tööstuse, veonduse, jäätmehoolduse, veemajanduse, telekommunikatsiooni, turismi, asulaplaneerimise või maakasutuse valdkonnas ja millega luuakse raamistik tulevase nõusoleku saamiseks projektidele, mis on loetletud [Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiivi 2011/92/EL teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta (ELT 2012, L 26, lk 1; selle direktiiviga tunnistati kehtetuks ja asendati alates 17. veebruarist 2012 direktiiv 85/337)] I ja II lisas; või

[...]

3. Lõikes 2 osutatud kavasid ja programme, milles määratakse väikese piirkonna kasutamine kohalikul tasandil, ning lõikes 2 osutatud kavade ja programmide väiksemaid muudatusi tuleb hinnata ainult siis, kui liikmesriigid otsustavad, et neil on tõenäoliselt oluline keskkonnamõju.

4. Liikmesriigid otsustavad, kas lõikes 2 osutamata kavadel ja programmidel, mis loovad raamistiku tulevase nõusoleku saamiseks projektidele, on tõenäoliselt oluline keskkonnamõju.

[...]“

Belgia õigus

13 8. augusti 1980. aasta institutsionaalsete reformide eriseaduse (loi spéciale de réformes institutionnelles, *Moniteur belge*, 15.8.1980, lk 9434) artikli 6 lõike 1 punkti II kohaselt on keskkonnakaitse alal pädevad vaid piirkonnad.

14 Vallooni piirkonnas võeti direktiiv 2001/42 siseriiklikkusse õigusesse osaliselt üle keskkonnaseadustiku (code de l'environnement, *Moniteur belge*, 9.7.2004, lk 54654) I raamatu artiklitega D.52 jj, nagu nähtub selle seadustiku artiklist D.51/1.

15 Keskkonnaseadustiku I raamatu artikkel D.6 määratleb punktis 13 „kavad ja programmid“ järgmiselt: „otsused, välja arvatud [Vallooni piirkonna maakasutuse, linnaplaneerimise, kultuuripärandi ja energia seadustikus (code wallon de l'aménagement du territoire, de l'urbanisme, du patrimoine et de l'énergie, *Moniteur belge*, 19.5.1984, lk 6939; parandus: *Moniteur belge*, 25.5.1984, lk 7636)] nimetatud otsused, ning nende muudatused, mille eesmärk on määrata kindlaks kas keskkonnakvaliteediga seonduva ühe või mitme erieesmärgi saavutamiseks kavandatud tegevuste või toimingute kindlaksmääratud jada või siis ühe või mitme piirkonna või teatava ala otstarve või kaitsekord eeskätt selleks, et luua raamistik nõusoleku saamiseks seal teatavate tegevuste teostamiseks, ja:

a. mille koostab ja/või võtab vastu piirkondliku või kohaliku tasandi asutus või mille koostab asutus selleks, et selle võtaks vastu Vallooni piirkonna parlament või valitsus;

b. ning mis on ette nähtud dekreedis, määruse või muu haldusnormiga.

Käesolevas dekreedis silmas peetud kavad ja programmid hõlmavad samuti neid, mida kaasrahastab Euroopa [Liit].“

16 Vallooni piirkonna valitsuse 11. märtsi 1999. aasta dekreet keskkonnaloa kohta (décret relatif au permis d'environnement, *Moniteur belge*, 8.6.1999, lk 21114; parandus: *Moniteur belge*, 22.12.1999, lk 48280; edaspidi „11. märtsi 1999. aasta dekreet“) näeb artiklis 2 ette, et dekreeedi eesmärk on „tagada saastuse vältimise ja kontrolli komplekssest lähenemisviisist lähtuvalt inimeste või keskkonna kaitse ohu, häiringute või ebamugavuste eest, mida käitis võib otseselt või kaudselt põhjustada selle käitamise ajal või pärast seda“.

17 Selle dekreeedi artikkel 4 sätestab:

„Valitsus määrab üldised, valdkondlikud või täielikud tingimused artiklis 2 nimetatud eesmärkide saavutamiseks. Need tingimused on määruse jõuga.

[...]

Need tingimused võivad käsitleda eeskätt järgmist:

[...]

3 valitsuse määratud asutustele regulaarselt esitatavat järgmist teavet:

- a. käitise heited;
- b. keskkonnakahju piiramiseks võetud meetmed;

[...]“

18 Dekreeedi artiklis 5 on sätestatud:

„§ 1. Üldised tingimused on kohaldatavad kõikide käitiste ja tegevuste suhtes.

§ 2. Valdkondlikud tingimused on kohaldatavad ühe majandusliku või territoriaalse valdkonna või selle valdkonna, kus ilmneb või võib ilmneda konkreetne risk, käitiste ja tegevuste suhtes.

[...]“

19 13. veebruari 2014. aasta otsuse artiklis 1 on sätestatud:

„Käesolevad valdkondlikud tingimused on kohaldatavad vähemalt 0,5 MW koguvõimsusega tuuleparkide suhtes, millele on viidatud [4. juuli 2002. aasta otsuse, millega kehtestatakse 11. märtsi 1999. aasta dekreeedis nimetatud käitiste käitamise üldised tingimused (arrêté fixant les conditions générales d'exploitation des établissements visés par le décret du 11 mars 1999; *Moniteur belge*, 21.9.2002, lk 20264; parandus: *Moniteur belge*, 1.10.2002, lk 44152)] I lisa rubriikides 40.10.01.04.02 ja 40.10.01.04.03.“

20 13. veebruari 2014. aasta otsuse III peatükis „Käitamine“ sisalduvas artiklis 5 on sätestatud:

„Öösel tohib tuulegeneraatorite jalamil ja lähistel valgustusseadmeid kasutada ainult hoolduse eesmärgil.“

21 Otsuse samas III peatükis sisalduv artikkel 9 on sõnastatud järgmiselt:

„Tuulepargi sees, kuid väljaspool tuulegeneraatoreid ei tohi tegevusele omane ning maast 1,5 meetri kõrgusel mõõdetav magnetväli ületada piirmäärana 100 mikrotelat.“

22 Sama otsuse III peatükis sisalduv artikkel 10 näeb ette järgmist:

„§ 1 Tuulegeneraatorite tööst tulenev stroboskoopiline efekt peab piirduma 30 tunniga aastas ja 30 minutiga päevas mis tahes elamu kohta, mis on juba ehitatud või millele on antud nõuetekohaselt ehitusluba ning mida efekt mõjutab. Efekti kestus arvutatakse „kõige ebasoodsama konteksti“ alusel, mida iseloomustavad järgmised tunnused:

1. päike paistab päev läbi (ilm on kogu aeg selge);
2. tuulegeneraatorid töötavad katkematult (tuul puhub alati tuulegeneraatorite tööks vajaliku kiirusega ning tuulegeneraatorid on 100% töövalmis);
3. tuulegeneraatorite rootorid on päikesekiirtega alati ristiasendis.

Käitaja kasutab kõiki olemasolevaid vahendeid, mis võimaldavad vähendada tekkiva varju mõju, et neist piirmääradest kinni pidada.

§ 2. Neid piirmäärasid ei kohaldata juhul, kui käitise tööst tulenev vari ei mõjuta elanikke nende elamus. Sellisel juhul tõendab käitaja seda mis tahes õiguslikult lubatud moel.“

23 13. veebruari 2014. aasta otsuse V peatüki „Müra“ I osa „Helitugevuse määrad“ sisaldab muu hulgas artiklit 20, kus on määratletud tuulepargi tekitatava müra piirmäärad, ja artiklit 21, kus on määratletud piirmäärad pidades silmas nn „maakasutuse planeerimise“ piirkondi, st geograafilisi alasid, mille on plaani alusel määratlenud pädevad asutused lähtudes nende kasutusest (elamupiirkonnad, põllumajanduspiirkonnad, majandustegevuse piirkonnad ja muud piirkonnad).

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

24 Vallooni piirkonna valitsus kehtestas 21. veebruaril 2013 „viiteraamistiku“, mida muudeti hiljem sama aasta juulis ning mis määratleb tuulegeneraatorite Vallooni piirkonda paigaldamise soovitusel. Seda raamistikku täiendas kaart, millega taheti pakkuda planeerimise raamistikku Vallooni piirkonna tuulegeneraatorite programmi rakendamiseks „2020. aastaks“ ning mida nimetati „viitekaardiks“. Selle kaardi kohta koostati keskkonnanaruanne.

25 Kõigis Vallooni piirkonna kohalikes omavalitsusüksustes viidi ajavahemikul 16. september kuni 30. oktoober 2013 läbi rahvaküsitlus. Selle küsitluse raames avalikkusele tutvumise eesmärgil kättesaadavaks tehtud dokumentide hulgas olid ka käesoleva kohtuotsuse eelmises punktis nimetatud dokumendid, st viiteraamistik, viitekaart ja keskkonnanaruanne.

26 Sellele vaatamata ei võetud viiteraamistikku ega viitekaarti lõplikult vastu.

27 Vahepeal võttis Vallooni piirkonna valitsus vastu 13. veebruari 2014. aasta otsuse.

28 P. D'Oultremont jt esitasid 6. mail 2014 eelotsusetaotluse esitanud kohtule kaebuse, milles palusid selle otsuse tühistada. Oma kaebuse toetuseks tuginevad P. D'Oultremont jt muu hulgas sellele, et kõnealune otsus ei ole kooskõlas direktiivi 2001/42 sätetega, kuivõrd Vallooni piirkond võttis otsuse vastu, ilma et selle sätteid puudutavas oleks läbi viidud keskkonnamõju hindamist ega üldsuse osalemise menetlust.

29 Vallooni piirkond ja põhikohtuasjas menetlusse astunud Fédération de l'énergie d'origine renouvelable et alternative ASBL (EDORA) leiavad omakorda, et kõnealune otsus ei ole hõlmatud mõistega „kavad ja programmid“ selle direktiivi tähenduses.

- 30 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et vaatamata täpsustustele, mis Euroopa Kohus esitas 17. juuni 2010. aasta otsuses *Terre wallonne ja Inter-Environnement Wallonie* (C-105/09 ja C-110/09, EU:C:2010:355), ei ole kaheldamatult selge, kas 13. veebruari 2014. aasta otsuse sätted on hõlmatud mõistega „kavad ja programmid“.
- 31 See kohus on seisukohal, et asja teeb eriliselt keerukaks asjaolu, et kõnealuse otsuse sätted on lahutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 24 nimetatud viiteraamistikust ja tuulegeneraatorite paigaldamise alade kaardist, ning asjaolu, et sellest tulenevalt jäävad kõnealused sätted vähemalt osaliselt ilma tuuleenergia tootmise raamistiku programmilisest sisust.
- 32 Sellest vaatepunktist ei määratleta tema väitel 13. veebruari 2014. aasta otsusega „terviklikku raamistiku“, st tuuleparkide käitamist reguleerivat kooskõlastatud meetmete kogumit, mille eesmärk on keskkonnakaitse. Eelotsusetaotluse esitanud kohus on aga seisukohal, et eeskätt tuulegeneraatorite tööst tingitud müra ja stroboskoopilist efekti käsitlevate kõnealuse otsuse sätete arvesse võtmine lubade andmisel määratleb sellegipoolest tingimata ära selle, kuhu tuleb tuulegeneraatorid elamute suhtes paigaldada.
- 33 Kui lähtuda määratlusest, mille piirkonna seadusandja on andnud mõistele „kavad ja programmid“ keskkonnaseadustiku I raamatu artikli D.6 punktis 13, ei kujuta valdkondlikud tingimused juhul, kui need on lahutatud viiteraamistikust ja tuulegeneraatorite paigaldamiseks kõige paremini sobivaid alasid kirjeldavast kaardist, eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul eraldivõetuna „keskkonnakvaliteediga seonduva erieesmärgi saavutamiseks vahendite järk-järgulise ja kindlaksmääratud rakendamise protsessi“.
- 34 Eelotsusetaotluse esitanud kohus täpsustab veel, et 13. veebruari 2014. aasta otsuses kehtestatud valdkondlikud tingimused ei määratle ka ühe või mitme piirkonna või teatava ala otstarvet ega kaitsekorda. Need kehtivad kõigi tuuleparkide suhtes olenemata nende asukohast; muutuvad vaid müra normtasemed, mis sõltuvad valdkonna kavas esitatud alade jaotusest.
- 35 Selle kohtu arvates näib direktiivi 2001/42 I ja II lisast koostoimes 17. juuni 2010. aasta kohtuotsuse *Terre wallonne ja Inter-Environnement Wallonie* (C-105/09 ja C-110/09, EU:C:2010:355) punktiga 47 aga tulenevat, et kava või programm peab kindlasti seonduva geograafiliselt piiratud piirkonnaga, milleks võivad näiteks olla „põllumajanduses lämmastiku säästva käitlemise raames kindlaks tehtud tundlikud alad“ nõukogu 12. detsembri 1991. aasta direktiivi 91/676/EMÜ veekogude kaitsmise kohta põllumajandusest lähtuva nitraadireostuse eest (EÜT L 375, lk 1; ELT erivaljaanne 15/02, lk 68) tähenduses, millest oli konkreetselt juttu selles kohtuotsuses.
- 36 Neil asjaoludel otsustas Conseil d'État (Belgia kõrgeim halduskohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas direktiivi [2001/42] artikli 2 punktist a ja artikli 3 lõike 2 punktist a, mis käsitlevad teatud kavade ja programmide keskkonnamõju hindamist, tuleneb see, et nende sätete tähenduses „kavaks või programmiks“ tuleb kvalifitseerida regulatiivne otsus, mis sisaldab erinevaid sätteid tuulegeneraatorite paigaldamise kohta, sealhulgas ohutus-, kontrolli-, taastamis- ja garantiimeetmeid ning maakasutuse planeerimise piirkondi silmas pidades määratletud müra normtasemeid – sätteid, mis reguleerivad nende halduslubade andmist, mis annavad arendajale õiguse rajada ja käitada kaitisi, mille suhtes tuleb siseriikliku õiguse alusel automaatselt teostada keskkonnamõju hindamine?“

Eelotsuse küsimuse analüüs

- 37 Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib oma küsimusega sisuliselt teada saada, kas direktiivi 2001/42 artikli 2 punkti a ja artikli 3 lõike 2 punkti a tuleb tõlgendada nii, et selline regulatiivne otsus, nagu on kõne all põhikohtuasjas ja mis sisaldab erinevaid sätteid tuulegeneraatorite paigaldamise kohta, mida tuleb järgida halduslubade andmisel selliste käitiste rajamiseks ja käitamiseks, on hõlmatud mõistega „kavad ja programmid“ direktiivi tähenduses.
- 38 Alustuseks on oluline meenutada, et direktiivi 2001/42 põhjendusest 4 tuleneb, et keskkonnamõju hindamine on tähtis vahend keskkonnakaalutluste integreerimisel teatavate kavade ja programmide koostamisse ja vastuvõtmisse.
- 39 Järgmiseks, nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktis 34, tuleb mõiste „kavad ja programmid“ piiritlemisel teistest meetmetest, mis direktiivi 2001/42 esemelisse kohaldamisalasse ei kuulu, lähtuda selle direktiivi artiklis 1 sätestatud põhieesmärgist, mis on tagada, et hinnatakse tõenäoliselt olulise keskkonnamõjuga kavade ja programmide keskkonnamõju (vt selle kohta kohtuotsus, 28.2.2012, Inter-Environnement Wallonie ja Terre wallonne, C-41/11, EU:C:2012:103, punkt 40 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 40 Arvestades direktiivi eesmärgiga, mis seisneb keskkonnakaitse kõrge taseme tagamises, tuleb seetõttu tõlgendada laialt sätteid, mis piiritlevad direktiivi kohaldamisala, ja eeskätt sätteid, milles sätestatakse direktiiviga hõlmatud aktide määratlused (vt selle kohta kohtuotsused, 22.3.2012, Inter-Environnement Bruxelles jt, C-567/10, EU:C:2012:159, punkt 37, ja 10.9.2015, Dimos Kropias Attikis, C-473/14, EU:C:2015:582, punkt 50).
- 41 Seoses direktiivi 2001/42 artikli 2 punktiga a tuleb märkida, et selles sättes antud mõiste „kavad ja programmid“ määratlus seab topelttingimuse, et need peab ühelt poolt koostama ja/või vastu võtma riigi, piirkondliku või kohaliku tasandi asutus või koostama asutus vastuvõtmiseks parlamendi või valitsuse õigusloomemenetluse kaudu, ja teiselt poolt, et need peavad olema nõutud siseriiklike õigusnormidega.
- 42 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu tuvastatud asjaoludest ilmneb, et 13. veebruari 2014. aasta otsuse koostas ja võttis vastu piirkondliku tasandi asutus, konkreetselt Vallooni piirkonna valitsus, ning et see otsus on nõutud 11. märtsi 1999. aasta dekreediga sätetega.
- 43 Ilma et see piiraks direktiivi 2001/42 artikli 3 lõike 3 kohaldamist, näeb selle artikli lõike 2 punkt a omakorda ette, et keskkonnamõju hinnatakse kõigi kavade ja programmide puhul, mis on koostatud muu hulgas energeetika valdkonnas ja millega luuakse raamistik tulevase nõusoleku saamiseks projektidele, mis on loetletud direktiivi 2011/92 I ja II lisas.
- 44 Ühtemoodi on aga selge nii see, et 13. veebruari 2014. aasta otsus käsitleb energeetika valdkonda, kui see, et otsus aitab määratleda raamistikku tuuleparkide projektide teostamiseks Vallooni piirkonnas, kusjuures need projektid kuuluvad direktiivi 2011/92 II lisas loetletud projektide hulka.
- 45 Seoses mõistega „kavad ja programmid“ tuleb märkida, et ehkki need peavad loomulikult katma teatava territooriumi, on ometigi tõsi see, et ei direktiivi 2001/42 artikli 2 punkti a ega artikli 3 lõike 2 punkti a sõnastusest ei tulene, et selliste kavade või programmide eesmärk peab olema konkreetse territooriumi planeerimine. Nimelt ilmneb nende sätete sõnastusest, et nendega peetakse laiemalt silmas territooriumide või piirkondade planeerimist üldiselt.
- 46 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu tuvastatud asjaolude kohaselt käsitleb 13. veebruari 2014. aasta otsus aga Vallooni piirkonna kogu territooriumi ning selles ette nähtud müra piirmäärad on selle territooriumiga otseselt seotud, kuivõrd need määratakse kindlaks vastavalt sellele, milliseks kasutuseks konkreetne geograafiline piirkond on määratud.

- 47 Seoses asjaoluga, et 13. veebruaril 2014. aasta otsus ei määratle väidetavalt piisavalt terviklikku raamistikku tuulegeneraatorite sektorit puudutavas osas, on oluline meenutada, et direktiivi 2001/42 artikli 2 punktis a ja artikli 3 lõike 2 punktis a sätestatud kriteeriumide hindamisel selleks, et selgitada välja, kas selline otsus, nagu on kõne all põhikohtuasjas, võib olla selle mõistega hõlmatud, tuleb arvesse võtta eeskätt selle direktiivi eesmärki, mis on – nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 39 – tagada, et hinnatakse tõenäoliselt olulise keskkonnamõjuga otsuste keskkonnamõju.
- 48 Nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktis 55, on lisaks vaja takistada direktiivist 2001/42 tulenevatest kohustustest kõrvale hoidmise võimalike strateegiade kasutamist, mis võivad väljenduda meetmete osadeks jagamises, vähendades nii direktiivi kasulikku mõju (vt selle kohta kohtuotsus, 22.3.2012, Inter-Environnement Bruxelles jt, C-567/10, EU:C:2012:159, punkt 30 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 49 Selle eesmärgiga arvestades olgu märgitud, et mõiste „kavad ja programmid“ hõlmab mis tahes akti, mis asjaomase sektori suhtes kohaldatavaid eeskirju ja kontrollimenetlusi määratledes kehtestab tõenäoliselt olulise keskkonnamõjuga projektile või projektidele loa andmise ja selle või nende teostamise kriteeriumide ja tingimuste arvestatava suurusega kogumi (vt selle kohta kohtuotsus, 11.9.2012, Nomarchiaki Aftodioikisi Aitoloakarnanias jt, C-43/10, EU:C:2012:560, punkt 95 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 50 Käesoleval juhul tuleb meenutada, et 13. veebruaril 2014. aasta otsus käsitleb eeskätt tehnilisi norme, käitamistingimusi (eeskätt stroboskoopiline efekt), õnnetuste ja tulekahju ärahoidmist (muu hulgas tuulegeneraatori peatamine), helitugevuse määrasid, taastamist ning tuulegeneraatorite garanteerimist. Sellised sätted on piisavalt olulised ja ulatuslikud selleks, et määratleda asjaomase sektori suhtes kohaldatavad tingimused ning nende abil tehtud eeskätt keskkonnakaitse alased valikud määratlevad tingimused, mis kehtivad tulevase nõusoleku saamiseks tuuleparkide rajamise ja käitamise konkreetsetele projektidele.
- 51 Lõpetuseks teeb Prantsusmaa valitsus Århusi konventsiooni ja Kiievi protokollil alusel ettepaneku teha vahet mõistel „kavad ja programmid“ ning mõistel „üldine regulatsioon“, kusjuures just viimase alla kuulub tema arvates 13. veebruaril 2014. aasta otsus, millest tulenevalt see jääb välja direktiivi 2001/42 kohaldamisalast.
- 52 Sellega seoses tuleb rõhutada, et ühelt poolt nähtub direktiivi artikli 2 punkti a esimese taande sõnastusest endast (mida kinnitab selles tähenduses käesoleva kohtuotsuse punktis 49 viidatud kohtupraktika), et mõiste „kavad ja programmid“ võib hõlmata seaduse või määrusena kehtestatud normatiivakte.
- 53 Nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktis 70, on direktiiv 2001/42 teiselt poolt Århusi konventsioonist ja Kiievi protokollist erinev, sest ei sisalda just nimelt erisätteid üldise poliitika või regulatsiooni kohta, mis vajaksid eristamist „kavadest ja programmidest“.
- 54 Eespool toodud kaalutlustest tuleneb, et esitatud küsimusele tuleb vastata, et direktiivi 2001/42 artikli 2 punkti a ja artikli 3 lõike 2 punkti a tuleb tõlgendada nii, et selline regulatiivne otsus, nagu on kõne all põhikohtuasjas ja mis sisaldab erinevaid sätteid tuulegeneraatorite paigaldamise kohta, mida tuleb järgida halduslubade andmisel selliste käitiste rajamiseks ja käitamiseks, on hõlmatud mõistega „kavad ja programmid“ selle direktiivi tähenduses.

Kohtukulud

- 55 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamise seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. juuni 2001. aasta direktiivi 2001/42/EÜ teatavate kavade ja programmide keskkonnamõju hindamise kohta artikli 2 punkti a ja artikli 3 lõike 2 punkti a tuleb tõlgendada nii, et selline regulatiivne otsus, nagu on kõne all põhikohtuasjas ja mis sisaldab erinevaid sätteid tuulegeneraatorite paigaldamise kohta, mida tuleb järgida halduslubade andmisel selliste kaitiste rajamiseks ja käitamiseks, on hõlmatud mõistega „kavad ja programmid“ selle direktiivi tähenduses.

Allkirjad